

Alain Kerlan & Έλενα Κ. Θεοδωροπούλου

Η φωτογραφία ως φιλοσοφικό αντικείμενο 2

Το εργαστήριο με τίτλο " Η φωτογραφία ως φιλοσοφικό αντικείμενο: παρέμβαση στην τάξη" που προσφέρθηκε από τον ομότιμο καθηγητή Alain Kerlan του Παν/μίου Lyon 2 και την καθηγήτρια Έλενα Θεοδωροπούλου του Παν/μίου Αιγαίου, στις 20 Φεβρουαρίου 2016, ανέπτυξε ζητήματα που προκύπτουν, όταν θέλουμε να σκεφτούμε την φωτογραφία στο πλαίσιο μίας "φιλοσοφίας της εικόνας" στην ανθρωπολογική, φιλοσοφική και αισθητική δυναμική της. Πρόκειται για το δεύτερο εργαστήριο με την ίδια θεματική, σε εξέλιξη ενός πρώτου, το οποίο είχε οργανωθεί στο πλαίσιο του Διεθνούς Συμποσίου, «Η Ηθική στην εκπαίδευση. Φιλοσοφικές ανιχνεύσεις και φιλοσοφικά ξέφωτα» και των *Ημερών εργαστηρίων*, «Φιλοσοφία της Παιδείας στην Πράξη»/Τρίτη Διεθνής Συνάντηση (Ρόδος, 12-13-14 Μαΐου 2015).

Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, δόθηκε η ευκαιρία να αναφανεί το θεωρητικό πλαίσιο εντός του οποίου είναι δυνατόν να ανακινηθούν ζητήματα φιλοσοφικής πρόσληψης της φωτογραφίας. Επίσης, ανακινήθηκαν ερωτήματα που αφορούν στην ίδια τη φύση της φωτογραφίας, τη φαινομενολογία της αλλά και την παιδαγωγική δυναμική της. Διαπιστώθηκε ότι η θεματική προσέγγιση της φωτογραφίας δεν εξαντλεί διόλου τη πολυπλοκότητα που η φιλοσοφία της φωτογραφίας μπορεί να φέρει στο φως, κάτι, το οποίο, σε κάθε περίπτωση, έχει επιπτώσεις στις αντιλήψεις οι οποίες εμφορούνται στην παιδαγωγική αξιοποίηση του φωτογραφικού υλικού. Ο διάλογος μεταξύ των ατόμων που συμμετείχαν, ανέδειξε σειρά φιλοσοφικών ζητημάτων και εννοιών που σχετίζονται όχι μόνο με τις δυνατές αναγνώσεις της φωτογραφίας (βλ. για παράδειγμα ζητήματα τα οποία τίθενται στο χώρο της Αισθητικής) αλλά και με την ιδιοσυστασία της φωτογραφικής πράξης και των προϊόντων της. Θεωρείται σημαντικό, ότι το εργαστήριο μπόρεσε να μεταφέρει τη φωτογραφία από το χώρο του αυτονόητου σε ένα χώρο σκέψης ως προς το τί είναι φωτογραφία σε σχέση με τα υποκείμενα που φωτογραφίζουν, την κοιτούν, την αναγιγνώσκουν, την ερμηνεύουν, την αξιοποιούν. Ο άνθρωπος φέρει μέσα του εικόνες ή φέρεται από εικόνες. Αν ωστόσο η έννοια της εικόνας δεν εξαντλείται σε αυτό το οποίο γίνεται αντιληπτό από την όραση, η έννοια της εσωτερικής εικόνας αναδύεται, για να μας οδηγήσει ακόμα μία φορά στη σχέση της φωτογραφίας με τη φιλοσοφία. Αν τα παιδιά αντιλαμβάνονται και ερμηνεύουν την φωτογραφία υπακούοντας, κυρίως, στο «πολιτιστικό καθήκον», τότε οι δάσκαλοι/ες θα πρέπει να τα εκπαιδεύουν, ώστε να μη διαβάζουν έξυπνα τις εικόνες αλλά, μέσα από αυτές, να αναζητούν τον εαυτό τους και τον κόσμο.